

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΠΟΙΚΙΛΑ ΕΚ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ ¹

Τὸ ὑπ' ἀριθ. ΠΒ κατάλοιπον φέρον ἐπιγραφὴν «Σημειώματα ποικίλα ἐκ Τζουμέρκων (1885 περιοδεία)» ἀποτελεῖται ἐκ σελίδων ἠριθμημένων 18. Τὰ ποικίλα ταῦτα σημειώματα δημοσιεύονται κατωτέρω.

Κ. Ι. Δ.

* Ἄσμα ὄπερ ἤκουσα ψαλλόμενον ἐν Καλαρρύταις, προσηρμοσμένον εἰς τὸν ἦχον παλαιοῦ ἐρωτικοῦ ἄσματος:

Κάτω 'ς τῆς Λάρσας τὰ τζάρτσά, κάτω 'ς τὸ μπεζεστένι
ἄχ, ὦχ, τζάνιμ, τζάνιμ

* ἔηντα ῥαφτάδες ἔρραφταν κ' ἔξῆντα μαθητούδια,
κ' ἓνα μικρὸ ῥαφτόπουλο ῥάφται καὶ τραγουδάει,
λέγει τραγουδι θλίβερό καὶ παραπονεμένο.

— Ἀφέντη Γιῶργι βασιλιᾶ κι' Ἀλέξι Κουμουνδσύρε,
καὶ σὺ Κωστάκι ὑπασπιστὴ ² ποῦ βγαίνεις 'ς τὸ σεργιάνι
τ' εἶν' τὸ κακὸ ποῦ κάμεταν 'ς ἐμᾶς τοὺς Ἑπειρώτες
π' ἀφήσεταν τὴν Πρέβεζα κ' ἐπήρεταν τὴν Ἄρτια,
π' ἀφήσεταν τὰ Γιάννενα κ' ἐπήρεταν τὴ Λάρσα
π' ἀφήσεταν τὸ Μέτζοβο τ' ἐπήρεταν τὸ Ζάικο,
καὶ τοῦ Συρράκου τὸ χωριὸ 'ς τὰ μαῦρα εἶνε ντυμένο
Στὸ Περιστέρι βγήκανε ἕψηλά 'ς τὴν Τσουκαρέλα
βάνουν, ζυγίζουν τὰ νερά 'ς ἐ μιὰ χρυσῆ παλάνιζα

— Ἄνωθεν τοῦ χωρίου Γοριανῶν, καμένου ἐν εὐκάρπῳ κοιλάδι ἐν τῇ περιοχῇ τῆς Κουκουλίστης κ. α. σ. τ. ρ. ο. ν. ἔχον ἔκτασιν 30 περίπου στρεμμάτων ἐν μικρῷ ὕψει. Πρὸς δυσμὰς ἄνωθεν τοῦ Ἀράχθου, ὁπότεν φαίνονται καὶ οἱ χλοερώτατοι ἀγροὶ τῆς Τζοβίστας,

1. Περὶ Τζουμέρκων πρβλ. καὶ Ν. Ἑλληνομν. том. Α' σελ. 504 том. Β' σελ. 295 ἔ, том. Γ' σελ. 109 ἔ.

2. Χρῆστος Γοίβας.

φαίνεται νὰ ὑπῆρχεν ἡ εἰσόδος. Πλησίον ἐκεῖ φυλακὴ εἰς βιάθος. Ἐν ἄλλῳ μέρει *παλάτι*. Λείψανα τειχῶν ἰσογωνίων πρὸς βορρᾶν καὶ ἀνατολῆς, ἐκτάσεως 10 περίπου μέτρων εἰς ὕψος 2—3. Ἄλλαχού τειχη ἀσβεστομένα. Εὐρίσκονται νομίσματα μὲ Α Π Ε Ι Ρ Ω Τ Α Ν, Πλήθος κεραμίων. Τινὲς κέραμοι ὕδραγωγείου ἠύλακωμένα. Βεβαίως τὸ κάστρον ὑπῆρχε καὶ κατὰ τοὺς βυζαντιακοὺς χρόνους.

—Τῶν κορυφῶν τῶν Τζουμέρκων ἡ ὑψηλοτάτη ἢ τῶν Ἀγνάντων, μεθ' ἣν τὸ Λαθύρι καὶ Ῥοῦδονέρι, τῶν δὲ Σχωρετσαίνων ἡ κορυφή, ἧτις ἐκ τῶν Ῥαφταναίων φαίνεται ὑψηλότερα, ὀνομάζεται Γερανοβοῦνι. Ἡ ὑψηλὴ κορυφή ἀνωθεν τῆς λάκκας Σκλάβου καλεῖται Τζούμα τοῦ Φώτου. Ἄλλη τις κορυφὴ Καταφεῖδι.

—Γέρων τις ἐκ τοῦ χωρίου Ῥωμανοῦ διηγεῖτο, ὅτι τις συγχωριανὸς του εἶχεν εὑρεῖ αὐτοῦ παρισταμένου *σερμενίτσαν* (λίκνον) λιθίνην ἔχουσαν γράμματα ἐφ' ἑκατέρας πλευρᾶς, ἣν καὶ ἔθραυσαν οὐδὲν εὐρόντες ἐν αὐτῇ.

—Ἐν τῷ χωρίῳ Ῥωμανοῦ εἶδον νομίσματα, ἐν οἷς ἐν τῆς ἀχαϊκῆς συμμαχίας.

—Τὸ Βουλγαρέλι κεῖται ἐπὶ ὄψεως ἐν μέσῳ ὄρεων, αἵτινα ἐπεκτανόμενα ἐπὶ β)4 τῆς ὥρας περίπου μέχρι τῆς Τσοῦκας ἀφίνουσι ἐν τῷ μέσῳ κοιλάδα εὐφορον καταλληλοτάτην διὰ πόλιν. Ἐν αὐτῇ ὁ ναὸς τῆς Παναγίας ὀλίγον τι ἀπώτερον ἡμισείας ὥρας ἀπὸ τοῦ χωρίου.

Εἶνε δὲ ἡ Τσοῦκα λόφος πυραμιδοειδής. Ἐν τῇ κορυφῇ λείψανα τειχῶν νεωτέρου τινὸς πιθανῶς κυρίου. Ἐπὶ τῆς βορείου αὐτῆς κλιτύος πρὸς τὸ Παλμοχώρι θέσις *Μνήματα*. Τὸ αὐτὸ ὄνομα *Μνήματα* φέρει καὶ θέσις τις κατὰ τὸ *Σηματοτόπι* πλησίον τῆς Τσοῦκας, δυτικῶς. Κατὰ τὴν ἀνατολικὴν ὑπώρειαν τῆς Τσοῦκας θέσις *Κτίρια* οὐδὲν περισώζουσα. Ἄλλ' εὐρίσκονται καὶ ἐκεῖ τάφοι, ἐν τινὶ δὲ τούτων ἐν θέσει ἁγίου Μηνᾶ εὐρέθη ἐπιγραφὴ ἐπὶ λίθου εἰς τρεῖς στίχους ΦΙΑΕ ΧΡΗΣΤΕ ΧΑΙΡΕ, ἣν εἶδον σωζομένην τῷ 1885 ἐν τῇ οἰκίᾳ Κωστούλα Κυρίτζη. Εὐρίσκονται δὲ καὶ νομίσματα συνήθως καὶ λαγῆνια. Εὐρέθη δὲ καὶ αἶθος μὲ νομίσματα λεπτότατα (φραγκικά;) 4—5 ὀκάδων μὲ ἴχνη ἀποτυπώσεων λέοντος, σταυροῦ, ἀνθρώπου κατὰ τὰ λεχθέντα μοι.

— Ἐν τέταρτον μακρὰν τῶν Μελισσουργῶν μονὴ Εἰσοδίων Θεοτόκου, ἣς ἡ ἐκκλησία ἱστορικὴ κατὰ τὴν ἔσωθεν ἐν τῷ νάρθηκι ἐπιγραφὴν τοῦ 1761 ἐπὶ μητροπολίτου Ἰωαννίνων Γρηγορίου. Πλήρης εἰκότων. Οἱ τοῖχοι ἐφθαρμένοι ὑφ' ὑγρασίας. Ἐχα ἡ μονὴ 3 μοναχῶν. Τῷ 1883 (;) εἰσόδημα μόνον 500 δραχ. Μᾶλλον ἀγροτικὴ ἐνοριακὴ ἐκκλησία.

Ἐν Ἠπειρῷ σὺ σ κ ο λ ο ι = ὁμήλικες.

Ἡ γῆ δὲν φ ρ ο υ τ τ ἄ ε ι.

Π λ α τ σ ῖ ν τ α παρὰ Βλάχοις Ἠπειρου πλακοῦς ἠρτυμένους· μετὰ αὐτὰ καὶ βούτυρον, ἄλλως μόνον μετὰ ἄλευρα καὶ ἔλαιον.

Ρ α φ τ α ν α ῖ ο ι. Μετὰ τὴν ἔξοδον ἐκ τοῦ χωρίου, τὸ ὁποῖον διασχίζει χεῖμαερρος, ἐπὶ τοῦ λόφου ὃν κοσμεῖ ἡ νέα ἐκκλησία Παναγίας εὐρέθησαν τάφοι, ἐκτισμένοι διὰ μεγάλων ὀγκολίθων ἰσοδομικῶν. Ἐνα τούτων εἶδομεν ἀνοικτὸν κατὰ τὰ δυτικὰ τοῦ βράχου. Πλησίον τοῦ τάφου ἐν τοῖς ἀγροῖς εὐρέθη σκελετὸς χειρὸς μετὰ βραχίονος ὀρειχαλκίνου. Ἡ χεὶρ συνεσπασμένη εἰς γρόνθον ἄφινε κενὸν διὰ ἀντικείμενον κρατούμενον, ὅπερ ἔλειπεν. Ἐσώζετο μέχρις ἄνω τοῦ ἀγκῶνος καὶ εἶχε μέγεθος ἐν ὄλῳ 30 περίπου ἑκατοστῶν καὶ ὁ βραχίον διαμέτρον 30 περίπου. Ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιφανείᾳ κακαλυμμένη νῦν ὑπὸ ἀγρῶν σιτοφόρων καὶ λίαν οὐστὴ προσφόρῳ πρὸς ἐγκατοίκαιον, περιεχούσῃ δὲ πλῆθος συντετριμμένων κεραμίων, ὅποια καὶ καθ' ὅλον τὸ χωρίον, λείψανα τειχῶν ἀτέχνως ἰσοδομικῶν περιβαλλόντων κατ' ἀποστάσεις τὴν πρὸς νότον προεκτεινομένην βραχῶδη ἀκρόπολιν.

— Ἐν Πραμαάντοις ἤκουσα τὴν φράσιν «Εἶνε τόπος ὁποῦ τὸν φυλάμε καὶ δὲν μᾶς φυλάει».

— Ἐν Θεοδοριάνοις εὐρίσκονται νομίσματα, κεράμια καὶ ἀγγεία.

— Ἐν Παλαιοχωρίῳ Βουλγαρελίου παρὰ τὴν ἐκκλησίαν Παναγίας εὐρέθη ἐντὸς λάκκου σ ε ρ β ῖ τ σ ι ο οἶοναί πλουσίον ἀνθρώπου ὡσάν τοῦ καφέ, τοῦ σιγάρου κτλ. μετάλλινον.

— Ναὸς Παναγίας ἐν Βουλγαρελίῳ κατὰ τὴν ἐπιγραφὴν κτίσμα δεσπότου τῆς Ἠπειρου . . . τ ῶ ν δ υ τ ι κ ῶ ν φ ρ ο υ ρ ῖ ῶ ν

Νικηφόρου Ἀγνής . . . (Κ)ομνηνοφυῶν δεσπο-
τῶν αἰοδίμων . . . ἔνδ. θ.

Εἰκόνες σχεδὸν ὅλως κατεστραμμένα.

Νυκτερίδες καὶ σκorpίοι.

Τροῦλλος ἐν τῷ μέσῳ.

Ἄλλοτε μολυβδοσκεπαστος. Περὶ τὸ 1840 ὁ μολυβδος ἀπεκομί-
σθη ὑπὸ τῶν Τούρκων.

Πλίνθων συνδυασμὸς ἐν τῇ ἐξωτερικῇ τειχοδομίᾳ.

Τάφος ἐκ γύψου μὲ βυζαντ. κοσμήματα κατεστραμμένος ἐν τι-
γωνίᾳ.

Ἀπὸ δυσμῶν τρίλοβον παράθυρον, οὗ τὸ μέσον μέγα ἄνοιγμα
ἔλεγον, ὅτι ἔμενεν ἀνοικτὸν καὶ ἔχρησίμευεν, ὅπως ὁ ἐν τῇ Τσούκα
οἰκῶν βασιλεὺς εἰσέρχεται ἔφιππος.

Περπατοῦρα τὸ ξύλινον βραχυκίνητον σκεῦος εἰς ὃ ἐμβάλ-
λονται τὰ βρέφη διὰ νὰ περιπατήσωσι μόνον πρὸς φύλαξιν ἀπὸ πτώ-
σεως ἐπὶ τῶν βράχων.

Ἡ αὐτὴ λέξις καὶ βλαχιστί.

Ὄνόματα ἐν Καλαρρύταις :

Παρασκευὴ : Τσίβω.

Κωνσταντῖνος : Ντούλας, Ντάκης.

Γεώργιος : Γκούσιας, Γούλας.

Νικόλαος : Κολιός.

Σπυρίδων : Πίπης.

Θεόδωρος : Σῶζος.

Ἀπόστολος : Τόλης, Τολίκας.

Δημήτριος : Τάκης.

Μαρία ἢ Μαρούσω, Μάρω.

Αἰκατερίνη : Ρίνα.

Βασιλική : Σίλα.

Ἀναστασία : Τάση.

Ἑλένη : Νίτσα.

— Ἐν ἀποστάσει εἴκοσι λεπτῶν ἐν τῇ ὁδῷ τῇ ἀπὸ Ῥαφταναίων
διὰ τῆς μονῆς Μουχούστας (Γενεδλίων τῆς Θεοτόκου) εἰς τὴν Τζου-
μαν εὐρίσκεται κορυφὴ εὐανάβατος Κρούκια καλουμένη πρὸς
νότον, ἔχουσα κορυφὴν ὁμαλὴν στρογγύλην 100μ. ἑμβαδοῦ περίπου,

ἢς τὸ δυτικὸν καὶ νότιον ἄκρον σώζεται ὠχυρωμένον εἰς ὕψος 1 1)2—2 μέτρων διὰ στενομάκρων λίθων (πλάκα) πρὸς μόνον τὰ ἔξω ἄνωμάλως ἰσοδομικῶς προσηρμοσμένων, πρὸς δὲ τὰ ἔξω γωνιαζόντων. Πολλοὶ ἄλλοι λίθοι κεῖνται πέριξ πεσμένοι ἐκ τῆς κορυφῆς.

Ἀπέναντι νοτιοδυτικῶς εἰς μικρὰν ἀπόστασιν κορυφὴ Πύργος τοῦ Μαρτίνου (Τομαρίνου;) οὐδὲν περισώζουσα λείψανον.

Πρὸς ἀνατολὰς ἢ κορυφῇ ὑποστηριγμένη διὰ ἀντηρίδος εἰς ὕψος 5—6 μέτρων.

Ἡ ἐκκλησίᾳ τῆς μονῆς Μουχούστας ἱστορήθη τῷ ἀχπ'. Πλήρης εἰκότων καλῶς διατηρουμένων. Μουχούστη—ἐμπορικὴ συνάθροισις.

Ἐν Ἄρτι λέγουσι πηγαίνει ἕστῇ Μουχούστη.

Ἡ ἀπὸ Ραφτανάων εἰς τὴν μονὴν ὁδὸς ἄγαι διὰ τῶν ἀνατολικῶν πλευρῶν τοῦ ὄρους, ἐφ' οὗ οἱ Ῥαφτανάιοι, οὐ τὴν δυτικὴν πλευρὰν παραρρέει ὁ Ἄραχθος. Ἀπέναντι καὶ παραλλήλως ἐπιβλητικὰ τὰ Τζουμέρκα μὲ τὰς πρασίνοὺς αὐτῶν κλιτύας, ἐφ' ὧν τὰ Πράμμαντα καὶ Ἄγγαντα.

Οἱ Καλαρρυτιῶται καὶ Σαρρακιῶται μετὰ τὸν χαλασμόν κατέφυγον εἰς τὰ δυσπρόσιτα Θεοδώριανα, καὶ ἐκεῖ ὁ Γούσιας Ῥάγγος, ὑποχωρῶν διὰ χαραδρῶν καὶ διὰ τῶν δυσβάτων ὄρεων, ἐπὶ τῶν Τζουμέρκων ὀδεύσας ἐφθάσεν ἕως ἄνω τῆς θέσεως Σταυροῦ εἰς θέσιν Βιένι πρὸς ἐπικουρίαν τοῦ Γώγου Μπακόλα, πολεμοῦντος ἐκεῖνον τὸν χρόνον πρὸς τοὺς Τούρκους. Ἐν τούτῳ δ' οἱ Τούρκοι μετὰ τὴν καταστραφὴν Καλαρρυτιῶν καὶ Συρράκου ἦλθον εἰς Μελισσουργούς, καταδιώκοντες τοὺς ὑπὸ τὸν Ῥάγγον ἐπαναστάτας, ὧν ἤρχεν ὁ καπετὰν Γιαννάκης Κοτελίδας. Εἰς τὴν θέσιν Αὐτὶ ὁ Κοτελίδας, μὴ δυνηθεὶς ν' ἀναχαιτίσῃ τὴν ὁρμὴν τῶν Τούρκων, ὑπεχώρησε πρὸς τὸν Σταυρόν, καὶ συνηνώθη μετὰ τοῦ Γώγου εἰς τὸν Σταυρόν, ἐν ᾧ ὁ Ῥάγγος τοὺς ἐβόηθει ἐκ τῶν ἄνωθεν. Ἐν τῷ ὄροπεδίῳ τοῦ Σταυροῦ 500 περίπευ Ἕλληνας ἐπολέμησαν μετὰ 6000 Τούρκων καὶ ἐκνικήσαντες ἐδίωξαν αὐτοὺς μέχρι Μελισσουργῶν. Κατόπιν λέγεται ὅτι ὁ Γῶγος ἐφιλοτούρησε. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μάχης ἠκούσθη βοή τις κατατρομάξασα τοὺς Τούρκους καὶ διεδόθη ὅτι ἐφάνη ἐφιππος ἐπὶ λευκοῦ ἵππου ὁ ἅγιος Γεώργιος τοῦ Συρράκου ἢ τῶν Θεοδωριάνων, ὧν ἡ κεντρικὴ Ἐκκλησία τιμᾶται ἐπ' ὄνόματί του, ὅστις ξιφήρης ἐπήνεγκε σύγγυσιν εἰς τοὺς πολεμίους. Καταδιώξαντες τοὺς Τούρκους συνετέλεσαν εἰς

διάσωσιν 6000 περίπου γυναικοπαίδων ἐκ Σερράκου, Καλαρρυτιῶν καὶ Θεοδωριάνων.

Σ' ὅλον τὸν κόσμον ἑσπεριὰ «καυμένα Γιάννενα» 'ς ὅλον τὸν τόπο ἥλιος καὶ 'ς τὰ καυμέ—καὶ 'ς τὰ καυμένα Γιάννενα.

Καὶ 'ς τὰ καυμένα Γιάννενα, «καυμένα Γιάννενα» μαῦρο βαρὺ σκοτάδι καὶ 'ς τὸ Σερράκο—καὶ στὸ Σερράκο «γιά μου» στὸ χωργιό.

Καὶ 'ς τὸ Σερράκο στὸ χωριὸ «καυμένα Γιάννενα» 'ς τὰ μαῦρα εἶνε ἄνδρα, ἀνάθεμά—ἀνάθεμά σε «γιά μου» 'πιτροπή.

Ἄνάθεμά σε 'πιτροπή «καυμένα Γιάννενα» καὶ σὺ βρὲ Κουμουνοῦρε με τὸ κακὸ—με τὸ κακὸ «γιά μου» ποὺ 'κάμετε.

Μὲ τὸ κακὸ ποὺ 'κάμετε «καυμένα Γιάννενα» 'ς τὴν Ἄρτα καὶ Τζουμέρκα, τὸ σύνορο—τὸ σύνορο «γιά μου» 'ποὺ 'βάλλετε.

Τὸ σύνορο 'που 'βάλλετε «καυμένα Γιάννενα» 'ς τῆς Ἄρτης τὸ Γεφύρι κλείσθηκε ἢ Ἄ—κλείσθηκε ἢ Ἄρτα «γιά μου» κλείσθηκε.

Κλείσθηκε ἢ Ἄρτα κλείσθηκε «καυμένα Γιάννενα» κλείσθηκε τὸ Τζουμέρκο, θέλ' ἀποθά—θέλ' ἀποθάνουν «γιά μου» γιὰ ψωμί.

Ἄσμα τοῦ Σλαμούρα, ληστοῦ ἐκ Βάλτου φονευθέντος ἐν Ραδοβιζίῳ τῷ 1875 ἢ 1876 ὑπὸ τῶν ἐκ Βελεντζίκου Κωστακαίων.

Ἄχ. Αἱ σεῖς κομπάρες Βλάχισαις «κομπάραις Βλάχισαις» κομπάραις Βλαχοπούλαις τὸ Μάϊ νὰ μὴ—τὸ Μάϊ νὰ μὴ «γιά σας» ν'ἀλλάξητε.

Τὸ Μάϊ νὰ μὴν ἀλλάξητε, — νὰ λεροφορεθῆτε τὸ Σλαμούρα βάρεσαν.

Τὸ Σλαμούρα βάρεσαν,—αὐτοὶ οἱ Κωστακαῖοι τρεῖς τουφέκια τῶρριξαν.

Τρεῖς τουφέκια τῶρριξαν, τὰ τρία 'ράδα 'ράδα τῶνα τὸν πέρνει στὸ πλευρό.

Τῶνα τὸν παίρνει στὸ πλευρό,—καὶ τ' ἄλλο στὸ κεφάλι, τὸ τρίτο τὸ—φαρμακερό.

Τὸ τρίτο τὸ φαρμακερό,—τὸν—παίρνει μέσ' τὸ γόνα 'σάν δένδρος ἐραίσθηκε.

Σάν δένδρος ἐραγίσθηκε, — σάν κυπαρίσσι πέφτει, τὸν κλαί' ἢ δόλια συντροφιά.

— Ἐν Καλαρρυτίοις παρ' ἰδιώτη τὰ τορευτὰ 48 τεμάχια

Εὐαγγελίου τοῦ Τζιμούρη, τῷ Ζάγκλη ἐπιτρόπῳ τῷ 1885 τοῦ ἁγ. Νικολάου.

«Ἐκατεσκεβάσθη καὶ κατεσκεβάζονται εἰς Καλαρρῦταις χωρίον τῶν Ἰωαννίνων διὰ χειρὸς Ἀθανασίου Νικολάου Τζιμούρη» εἰς σχῆμα ὠοειδές.

ἔρχεν ἀγορασθῆ ἂντι 500 δραχ. παρ' ἰδιώτου.

Ἐπάρχουσι καὶ ἄλλα ἀντίτυπα εἰς Ἄρταν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἁγ. Θεοδώρου εἰς Αἰτωλικόν.

Ἐπὶ τοῦ ἐνὸς μέρους ἐν τῷ μέσῳ ἡ Ἀνίστασις, εἰς τὰ ἄκρα οἱ 4 εὐαγγελισταί, ἀνὰ δύο ἐξ ἑκάστης πλευρᾶς καὶ 6 παραστάσεις ἑορτῶν, ἀνὰ δύο ἐξ ἑκάστης πλευρᾶς, μία ἄνω καὶ μία κάτω.

Ἐξ ἑτέρου ἐν μέσῳ ἡ Σταύρωσις, εἰς τὰ ἄκρα 4 προφῆται καὶ ἄλλαι ἐξ ἑορταί, ὁμοίως διατεθειμένοι.

Ἄλλα ἐν μέσῳ ἀνθεμίον συμμετρῶν. Ἐπάρχουσι καὶ τὰ τεμάχια τῆς ῥάχεως καὶ οἱ θηλυκωτήρες.

Τὸ ὅλον μῆκος 0,42, πλάτος 0,24.

Πλὴν τῶν μεγάλων εὐαγγελίων ὁ Τζιμούρης κατεσκεύαζε καὶ μικρόσχημα τετραευίγγελα οἷα σώζονται πολλαχού.

Ὁ Τζιμούρης κατεσκεύαζε καὶ ἀργυροῦς πολυελέους, οἷοι ἐν τῇ μητροπόλει Ἰωαννίνων, ἐν Μετζόβῳ καὶ ἄλλαχού.